

BIP Rady Ministrów i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

<https://bip.kprm.gov.pl/kpr/form/r52839320,Projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-organizacji-niektorych-rynkow-rolnych-oraz-ust.html>

2020-10-23, 13:28

Numer projektu	UD526
Tytuł	Projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych oraz ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi
Rodzaj dokumentu	projekty ustaw

Informacje o przyczynach i potrzebie wprowadzenia rozwiązań planowanych w projekcie

Nieuczciwe praktyki handlowe występują w całym łańcuchu dostaw żywności, ale w największym stopniu w relacjach producent rolny – pierwszy kupujący – przetwórcą. Producenci rolni oferujący zwykle małe ilości produktów w relacjach z znacznie większymi podmiotami skupującymi są w najtrudniejszej sytuacji w negocjowaniu ceny i warunków dostaw ze względu na duże dysproporcje w skali działania i potencjale finansowym oraz organizacyjnym. Silnie ekonomicznie podmioty etapu przetwarzania, dystrybucji i handlu dyktują warunki zakupu surowców rolnych stawiając często producenta rolnego w sytuacji, w której nie ma on możliwości zbytu wyprodukowanych produktów po cenie zapewniającej opłacalność produkcji.

Sytuacja sadowników w 2018 r. uwypukliła problemy rolników. Sprzyjające warunki pogodowe przyczyniły się do znacznego wzrostu wolumenu produkcji w sadach, w szczególności owoców miękkich, jabłek – produktów wymagających dużych nakładów pracy, krótkiego okresu od zbioru do zaoferowania do sprzedaży przetwórcy lub konsumentowi końcowemu. Ceny płacone rolnikowi były poniżej kosztów ich wytworzenia, co nie przekładało się na cenę detaliczną produktów oferowanych do sprzedaży w formie nieprzetworzonej jak również przetworów sprzedawanych zarówno na rynkach państw członkowskich Unii Europejskiej oraz na rankach państwa trzecich. Zgodnie z danymi Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w miesiącach X-XI 2018 r. za jabłka płacono producentom rolnym 15 gr/kg, a w XII 2018 r. – 16 gr/kg. W tym samym okresie średnie miesięczne ceny detaliczne jabłek wg danych GUS kształtowały się następująco: X 2018 r. – 2,38 zł/kg, XI 2018 r. – 2,17 zł/kg, XII 2018 r. – 2,17 zł/kg.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjęło działania o charakterze legislacyjnym i nie legislacyjnym celem dalszego wzmocnienia producenta rolnego w łańcuchu żywnościowym. Z dniem 11 grudnia 2018 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. poz. 67, z późn. zm.) – wprowadzona ustawą z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej (Dz. U. poz. 2203), którą objęto wszystkie relacje handlowe między dostawcą a nabywcą, zapewniono anonimowość stronie zgłaszającej zawiadomienie w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Ponadto, w związku z sygnałami płynącymi ze strony sektora owoców i warzyw, w szczególności owoców miękkich, dotyczącymi problemów w zakresie kształtowania relacji handlowych pomiędzy producentami rolnymi a podmiotami skupującymi i przetwórcami, w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2018 r. powołano grupę roboczą do spraw wypracowania przykładowej umowy na dostarczenie produktów rolnych oraz dojścia do ceny w ww. umowie. Wynikiem prac tego zespołu jest przykładowy wzór umowy na dostarczenie produktów rolnych. Jednakże podjęte działania w praktyce są niewystarczające i wymagają wprowadzenia dalszych rozwiązań legislacyjnych.

Wprowadzenie kolejnych rozwiązań legislacyjnych stanowi pozytywną odpowiedź na postulaty, wnioski i rekomendacje zgłaszane przez producentów surowców rolnych podczas bezpośrednich spotkań i zgłaszanych w formie pisemnej. Projektowane rozwiązania ułatwią planowanie produkcji oraz sprawiedliwy podział marż i zysków w łańcuchu dostaw żywności. Objęcie ogniw pośredniczących w dystrybucji surowców rolnych, np. punktów skupu, ograniczy siłę przetargową podmiotów zajmujących się dystrybucją i handlem produktami rolnymi, wzmocni pozycję rynkową rolników zapewniając im ceny pokrywające koszty produkcji.

Istota rozwiązań ujętych w projekcie	<p>W projekcie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych oraz ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi proponuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w odniesieniu do wybranych produktów rozszerzenie wymogu zawierania umów pomiędzy kolejnymi podmiotami w łańcuchu dostaw – od producenta rolnego do przetwórcy lub dystrybutora włącznie; 2) rozszerzenie katalogu produktów rolnych objętych obowiązkiem zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych w zakresie ziemniaków, rzepaku i rzepiku; 3) rozszerzenie wyłączenia wymogu stosowania umów na związki grup producentów rolnych i zrzeszenia organizacji producentów sprzedające produkty rolne nabyte od swoich członków, jeżeli statut lub umowa, lub umowa członkowska tego związku lub zrzeszenia spełniają warunki określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.); 4) rozszerzenie zakresu wyłączeń przedmiotowych o sprzedaż produktów rolnych za pośrednictwem giełdy towarowej funkcjonującej w rozumieniu przepisów o giełdach towarowych lub prowadzonej działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi w rozumieniu przepisów o obrocie instrumentami finansowymi lub na terenie rolno-spożywczych rynków hurtowych prowadzonych przez spółki prawa handlowego, których przeważająca działalność polega na wynajmie i zarządzaniu nieruchomościami na użytek handlu hurtowego artykułami rolno-spożywczymi; 5) wprowadzenie możliwości do wyrażenia sprzeciwu przez producenta wobec stosowania minimalnego okresu obowiązywania umowy lub minimalnego okresu od zawarcia umowy do realizacji dostawy produktów rolnych, pod warunkiem, że producent złoży taki sprzeciw na piśmie; 6) rozszerzenie delegacji ustawowej poprzez określenie rodzajów produktów, dla których minister właściwy dla spraw rynków rolnych może określić w drodze rozporządzenia: minimalny okres obowiązywania umowy lub minimalny okres od zawarcia umowy do realizacji dostawy wybranych produktów lub termin zawarcia umowy na dostarczanie produktów rolnych; 7) podwyższenie obecnego poziomu kar pieniężnych oraz nałożenia kar pieniężnych na producentów rolnych i kolejnych nabywców pośredniczących w łańcuchu dostaw produktów rolnych za brak zawartej umowy, za niedotrzymanie minimalnego terminu obowiązywania umowy oraz minimalnego terminu od zawarcia umowy do realizacji dostawy produktów rolnych, za niedotrzymanie terminu zawarcia umowy w wysokości 0,5% zapłaty za produkty nabyte, za każdy dzień ale nie więcej niż 15% oraz na strony umowy za niestosowanie porozumień, decyzji lub praktyk – w wysokości 8% zapłaty za produkty nabyte na podstawie umowy (w pozostałych przypadkach kary pieniężne w wysokości 5 000 zł.); 8) rozszerzenie zakresu nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi o praktykę polegającą na nieuzasadnionym nabywaniu produktu rolnego poniżej jego ceny referencyjnej, w przypadku, gdy ta cena została ustalona.
Organ odpowiedzialny za opracowanie projektu	MRiRW
Osoba odpowiedzialna za opracowanie projektu	Tadeusz Romańczuk Sekretarz Stanu
Organ odpowiedzialny za przedłożenie projektu RM	MRiRW
Planowany termin przyjęcia projektu przez RM	II kwartał 2019 r. - ZREALIZOWANY RM przyjęła 2 lipca 2019 r.
Informacja o rezygnacji z prac nad projektem (z podaniem przyczyny)	-

Data modyfikacji : 04.07.2019

[Rejestr zmian](#)
